
UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Akhir
Sidang Akademik 2007/2008

April 2008

JIM 311 – Analisis Vektor

Masa : 3 jam

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi EMPAT muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab SEMUA soalan.

Baca arahan dengan teliti sebelum anda menjawab soalan.

Setiap soalan diperuntukkan 100 markah.

1. (a) Diberi $\underline{a} = 2\hat{i} - 7\hat{j} + 3\hat{k}$ dan $\underline{b} = -\hat{i} + 2\hat{j} - 4\hat{k}$, cari sudut di antara vektor $\underline{a} - 3\underline{b}$ dengan paksi y yang positif.

(35 markah)

- (b) Jika $\underline{a} \cdot \underline{b} \times \underline{c} = \beta$, cari nilai bagi $(\underline{b} - \underline{c}) \cdot \underline{a} \times \underline{c}$.

(30 markah)

- (c) Diberi $\hat{u}$ adalah vektor unit. Tunjukkan bahawa untuk semua vektor $\underline{a}$, vektor $\underline{a} - (\underline{a} \cdot \hat{u})\hat{u}$ adalah ortogonal kepada $\hat{u}$.

(35 markah)

2. Satah Π_1 dan Π_2 masing-masing mempunyai persamaan

$$x + 2y - z = 4 \text{ dan } 2x - y - 3z = 3$$

terhadap paksi Kartesan $Oxyz$.

- (a) Dapatkan vektor $\underline{n}_1$ dan $\underline{n}_2$, masing-masing normal kepada satah Π_1 dan Π_2 .

(10 markah)

- (b) Cari sudut di antara satah Π_1 dan Π_2 .

(25 markah)

- (c) Cari persamaan garis L_1 yang merupakan garis persilangan satah Π_1 dengan Π_2 .

(35 markah)

- (d) Diberi garis L_2 yang mempunyai persamaan

$$\underline{r} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k} + \lambda(3\hat{j} - \hat{k})$$

tentukan sama ada L_1 dan L_2 bersilang. Jika bersilang, dapatkan titik persilangan.

(30 markah)

3. (a) Diberi

$$\phi(x, y, z) = 3x^2 + y^2 + 6z^2,$$

cari $\nabla\phi$.

(20 markah)

(b) Cari terbitan berarah, $\frac{d\phi}{ds}$, bagi ϕ di titik P(1,1,2) dalam arah vektor

$$\underline{b} = \hat{i} + \hat{j} + \hat{k}.$$

(30 markah)

(c) Dapatkan vektor normal yang mengarah keluar dari elipsoid

$$3x^2 + y^2 + 6z^2 = 28$$

di titik P(1,1,2).

(20 markah)

(d) Seterusnya, cari persamaan Kartesian bagi persamaan satah tangen kepada elipsoid di titik P(1,1,2).

(30 markah)

4. (a) Nilaikan kamiran garis

$$\int_{\zeta} \underline{F} \cdot d\underline{r}$$

di mana

$$\underline{F} = (y+z)\hat{i} + (z+x)\hat{j} + (x+y)\hat{k},$$

dan lengkung ζ menghubungkan asalan dengan titik (1,1,1) dan ditakrifkan oleh

$$y = x^2, \quad z = x^3.$$

(30 markah)

(b) Guna takrif kecerunan dan keikalan untuk menunjukkan

$$\nabla \times \nabla\phi = \underline{0}$$

untuk sebarang fungsi skalar ϕ (yang cukup licin).

(20 markah)

...4/-

- (c) Tunjukkan medan vektor

$$\underline{F} = (y+z)\hat{i} + (z+x)\hat{j} + (x+y)\hat{k}$$

adalah ketakputaran, yakni, $\nabla \times \underline{F} = \underline{0}$. Deduksikan $\underline{F}$ boleh ditulis sebagai kecerunan medan skalar ϕ , dan cari medan skalar ϕ tersebut.

(30 markah)

- (d) Tentusahkan kamiran garis dalam (a) boleh dinilai oleh

$$\int_{\zeta} \underline{F} \cdot d\underline{r} = \phi(1,1,1) - \phi(0,0,0).$$

(20 markah)

5. (a) Nyatakan teorem Stokes dengan jelas.

(15 markah)

- (b) Tentusahkan teorem Stokes untuk medan vektor $\underline{F} = 3y\hat{i} - xz\hat{j} + yz^2\hat{k}$ dan permukaan paraboloid S ,

$$2z = x^2 + y$$

yang dibatasi oleh satah mengufuk $z = 2$.

(50 markah)

- (c) Gunakan teorem Stokes untuk menunjukkan

$$\int_{\zeta} \nabla \phi \cdot d\underline{r} = 0$$

bagi sebarang medan skalar ϕ yang licin ke atas lengkung tertutup ζ .

(35 markah)